

Η ΣΟΥΣΟΥΡΑΔΑ

Με αφορμή τον ερχομό της άνοιξης, ένα γνωστό λαϊκό παραμύθι και μερικές ιδέες για δραστηριότητες , βασισμένες στην αφήγηση

Αν θέλεις, μπορείς να δεις την αφήγηση εδώ

<https://www.youtube.com/watch?v=Bvy7fig5ybM>

Μία μέρα, μία **σουσουράδα**, που είχε πουλάκια στη φωλιά, πήγε στην αυλή της γριάς Βάβως, για να βρει κανένα ψίχουλο ή σκουληκάκι να τους πάει.

Εκεί όμως που έψαχνε, δεν είδε τη γριά, που σιγά σιγά την πλησίασε από πίσω και την τσάκωσε από την ουρά.

Η **σουσουράδα**, τρομαγμένη, έκανε να πετάξει. Αλλά η γριά την κρατούσε τόσο σφικτά, ώστε η ουρά ξεριζώθηκε κι έμεινε στα χέρια της.

Η καημένη η **σουσουράδα**, χωρίς ουρά, δεν μπορούσε πια να πετάξει ψηλά και να γυρίσει στη φωλιά της.

*Η σουσουράδα (λευκοσουσουράδα), που παίρνει το όνομά της από το μαυρόλευκο πτέρωμά της και τη χαρακτηριστική κίνηση της ουράς της, είναι επιδημικό αλλά και μεταναστευτικό πτηνό, ανάλογα με τις κλιματικές συνθήκες κάθε περιοχής. Η επιστημονική της ονομασία είναι *Motacilla alba*.*

Στις πιο κάτω εικόνες, βλέπεις πουλιά που θα συναντήσεις την άνοιξη και το καλοκαίρι στον ουρανό της Ελλάδας. Παρατήρησε τα ονόματά τους και βρες τη σουσουράδα . Η λέξη, είναι γραμμένη με κόκκινα γράμματα στο κείμενο.

πελαργός

κοτσύφι

σούλα

χελιδόνι

σουσουράδα

σπίνος

Η σουσουράδα, τρομαγμένη, έκανε να πετάξει αλλά η γριά, την κρατούσε τόσο σφικτά ώστε η ουρά ξεριζώθηκε κι έμεινε στα χέρια της.

Η καημένη η σουσουράδα, χωρίς ουρά, δεν μπορούσε πια να πετάξει ψηλά και να γυρίσει στη φωλιά της.

Η λευκοσουσουράδα συχνάζει σε χώρους χωρίς πολλά δέντρα τριγύρω και με αρκετό νερό κοντά. Φωλιάζει σε τρύπες ή κοιλότητες που μπορεί να βρίσκονται παντού, είτε στη φύση, είτε κοντά στους ανθρώπους όπως κτήρια, τοίχοι και αχυροσκεπές. Η φωλιά, που είναι φτιαγμένη από κλαδιά, χόρτα, φύλλα, ρίζες και βρύα, μοιάζει σαν κύπελλο και η σουσουράδα τη στρώνει με διάφορα μαλακά υλικά, όπως τρίχες, φτερά και μαλλί από ζώα και γεννά εκεί από 3 έως 7 αυγά.

Τρέφεται με έντομα, σκαθάρια, λιβελούλες, μικρά σαλιγκάρια, αράχνες, σκουλήκια, καρκινοειδή αλλά ορισμένες φορές και με σπόρους ή μικρούς καρπούς. Και οι δύο γονείς ασχολούνται με την ανατροφή των νεοσσών.

Παρατήρησε προσεκτικά τη φωλιά της σουσουράδας και τη φωλιά του χελιδониού. Απάντησε στις ερωτήσεις:

Φωλιά σουσουράδας

Φωλιά χελιδониού

Ποια φωλιά είναι χτισμένη από λάσπη και ποια από κλαδάκια;

Ποιο πουλί χτίζει τη φωλιά του κάτω από τις στέγες των μπαλκονιών και ποιο σε τρύπες και ανοίγματα;

Πόσα πουλάκια έχει κάθε φωλιά ;

Μπορείς να τα μετρήσεις;

Γιατί τα πουλάκια ανοίγουν το στόμα τους;

Πόσα πουλάκια περιμένουν τους γονείς τους με ανοιχτό το στόμα στη μία φωλιά και πόσα στην άλλη;

Τι νομίζεις ότι θα έλεγαν αν είχαν ανθρώπινη φωνή;

Έτρεχε λοιπόν χάμω στην αυλή και τη γριά με κλάματα, την παρακαλούσε:

-Δώσε μου, γριά Βάβω, την ουρά μου να πάω στα παιδιά μου!

-Σου δίνω την ουρά σου, να πας στα παιδιά σου, αποκρίθηκε η γριά, πήγαινε όμως πρώτα στη βρύση εδώ απέξω, να μου φέρεις νερό.

Τα πιο παλιά χρόνια, τα σπίτια δεν είχαν τρεχούμενο νερό. Για τις δουλειές του σπιτιού, οι άνθρωποι έφερναν το νερό από τη βρύση του χωριού ή το πηγάδι. Υπάρχουν στον κόσμο μέρη όπου τα σπίτια εξακολουθούν να μην έχουν τρεχούμενο νερό και οι άνθρωποι χρειάζεται να περπατούν μακρινές αποστάσεις για να βρουν και να φέρουν το νερό που χρειάζονται.

Περισσότερες πληροφορίες για τη σημασία που έχει να έχουν όλοι οι άνθρωποι καθαρό και τρεχούμενο νερό μπορείτε να βρείτε εδώ: [17 ΣΤΟΧΟΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΟΧΟΣ 6. ΚΑΘΑΡΟ ΝΕΡΟ ΚΑΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ](#)

Παρατήρησε τις εικόνες. Η μία τραβήχτηκε τα παλιά χρόνια στην Ελλάδα και δείχνει κοπέλες που γεμίζουν νερό από τη βρύση του χωριού. Η άλλη, κάτι που συμβαίνει σήμερα στον κόσμο.

Μπορείς να ξεχωρίσεις ποια φωτογραφία τραβήχτηκε στην Ελλάδα τα παλιά χρόνια ;

Που νομίζεις ότι τραβήχτηκε η άλλη φωτογραφία;

Μπορείς να βρεις τρεις ομοιότητες ανάμεσα στις δύο φωτογραφίες;

Μπορείς να βρεις τρεις διαφορές;

Όπως παλιά, έτσι και σήμερα το κουβάλημα του νερού είναι μια δουλειά που την κάνουν κυρίως οι γυναίκες και τα παιδιά. Φαίνεται αυτό στις φωτογραφίες;

Άκουσε προσεκτικά τη συνέχεια του παραμυθιού και απάντησε: Ποιόν συνάντησε η σουσουράδα στη βρύση, μια γυναίκα, ένα κορίτσι, έναν άντρα ή ένα αγόρι;

Τρέχει στη βρύση η σουσουράδα και βρίσκει εκεί μία κοπέλα, που γέμιζε τη στάμνα της.

- Δώσε μου, κοπέλα, νερό, την παρακαλεί, κι εγώ νερό της Βάβως, κι η Βάβω την ουρά μου, να πάω στα παιδιά μου!

- Σου δίνω νερό, της αποκρίθηκε η κοπέλα. Πήγαινε όμως πρώτα, ώσπου να γεμίσει η στάμνα μου, να μου φέρεις τυρί από το διπλανό μπακάλη.

Στις διπλανές εικόνες βλέπεις μερικά δοχεία μεταφοράς υγρών που χρησιμοποιούσαν τα παλιά χρόνια.

Μπορείς να βρεις ποιο είναι το καθένα, ακούγοντας προσεκτικά όσα σου λένε οι περιγραφές;

Η στάμνα έχει «χέρια» και «λαιμό». Η κανάτα ένα «χέρι» και «στόμα». Αυτά, μου θυμίζουν... κοπέλες!

Μια φορά κι έναν καιρό, μια στάμνα και μια κανάτα συναντήθηκαν στην άκρη του πηγαδιού. Καλημέρα στάμνα, είπε η κανάτα....

Συνέχισε την ιστορία, με τη φαντασία σου!

Η **κανάτα** είναι φτιαγμένη από πηλό και έχει ένα «χέρι» και πλατύ «στόμα».

Η **νταμιτζάνα** έχει ένα «χέρι», είναι φτιαγμένη από γυαλί και προστατεύεται από ένα καλάθι.

Η **στάμνα** είναι φτιαγμένη από πηλό και έχει δύο «χέρια» και λεπτό «λαιμό».

Η **καράφα** έχει λεπτό «λαιμό» αλλά είναι φτιαγμένη από γυαλί.

Ο **κουβάς** παλιά κατασκευαζόταν από μέταλλο ή ξύλο και έχει ένα χερούλι που ανασηκώνεται.

Το **παγουύρι** ήταν φτιαγμένο από ξύλο για να μένει το νερό δροσερό. Λεγότανε και τσότρα ή φτσέλα ή βουτσέλα. Ήταν στρογγυλό ή αυγουλωτό.

Μπορείς τώρα να δείξεις το δοχείο που χρησιμοποίησε η κοπέλα στο παραμύθι;

Τρέχει στο διπλανό μπακάλη η σουσουράδα και τον παρακαλεί:

- Δώσε μου, μπακάλη, τυρί κι εγώ τυρί της κοπέλας, κι η κοπέλα σε μένα νερό, κι εγώ νερό της Βάβως, κι Βάβω την ουρά μου, να πάω στα παιδιά μου!
- Σου δίνω τυρί, της αποκρίθηκε ο μπακάλης. Μα πήγαινε πρώτα στον αντικρινό φούρναρη, να μου φέρεις ψωμί.

Τα **μπακάλικα** ήταν τα παλιά χρόνια τα καταστήματα από όπου μπορούσαμε να αγοράσουμε τα τρόφιμά μας. Λεγόταν και **παντοπωλεία**.

- Σε αυτό το μπακάλικο μπορείς να δεις:
- Τρεις διαφορετικές ζυγαριές – πού;
 - Ράφια με πακέτα, μπουκάλια και κονσέρβες – πού;
 - Σκόρδα κρεμασμένα στο ταβάνι – πού;
 - Έναν μπακάλη – πού;
 - Τσουβάλια με φασόλια, φακή, ρεβίθια, ρύζι – πού;
 - Λουκάνικα και σαλάμια που κρέμονται από ψηλά – πού;
 - Ένα καλάθι με αρωματικά φυτά – πού;
 - Μια πινακίδα που γράφει **ΜΑΚΑΡΟΝΙΑ** – πού;
 - Μια λάμπα πετρελαίου – πού;
 - Ένα βαρέλι γεμάτο με λάδι – πού;
 - Μια διαφήμιση για **ΚΑΦΕ** – πού;
 - Έναν πελάτη που ψωνίζει – πού;
 - Ένα μεταλλικό χωνί – πού;
 - Ένα ημερολόγιο – πού;

Πηγή: Lagadas.net/MySalonica

Τρέχει στον αντικρινό φούρναρη η σουσουράδα και τον παρακαλεί:

- Δώσε μου, φούρναρη, ψωμί, κι εγώ ψωμί του μπακάλη, κι ο μπακάλης σε μένα τυρί, κι εγώ τυρί της κοπέλας, κι η κοπέλα σε μένα νερό, κι εγώ νερό της Βάβως, κι η Βάβω την ουρά μου να πάω στα παιδιά μου!
- Ψωμί σου δίνω, της αποκρίθηκε ο φούρναρης. Πήγαινε όμως πρώτα στην παρακάτω ταβέρνα, να μου φέρεις κρασί.

Ο λαϊκός ζωγράφος Θεόφιλος, ζωγράφισε το φούρνο στη γειτονιά του, πριν από 100 περίπου χρόνια. Ίσως, σε έναν τέτοιο φούρνο να μπήκε και η σουσουράδα!

Θυμήσου:

Τα ψωμιά που μοιάζουν σαν μπαλίτσες λέγονται **καρβέλια**

Τα μακρουλά ψωμιά, λέγονται **φραντζόλες**

Τα ψωμιά με την τρύπα λέγονται **κουλούρες**

Τα ψωμιά με τα σχέδια λέγονται **πρόσφορα** και τα πηγαίνουν στην εκκλησία

Μπορείς να απαντήσεις....

Πόσα πρόσφορα φουρνίζονται;

Πόσες είναι οι μεγάλες φραντζόλες και πόσες οι μικρές;

Πόσες είναι οι κουλούρες;

Πόσα καρβέλια είναι απάνω στον πάγκο;

Πόσα πρόσφορα υπάρχουν συνολικά στην εικόνα;

Πόσα θα γίνουν τα καρβέλια όταν ο φούρναρης βάλει στον πάγκο και αυτά που τώρα ψήνονται μέσα στον φούρνο; Πόσες κουλούρες θα μείνουν αν το κορίτσι και η γιαγιά του αγοράσουν τρεις;

Μοιάζει αυτός ο φούρνος με τον φούρνο της γειτονιάς σου;

Μπορείς να ζωγραφίσεις κι εσύ ένα κατάστημα;

Τρέχει η σουσουράδα στη παρακάτω ταβέρνα και παρακαλεί:

- Δώσε μου, ταβερνιάρη, κρασί, κι εγώ κρασί του φούρναρη, κι ο φούρναρης σε μένα ψωμί, κι εγώ ψωμί του μπακάλη, κι μπακάλης σε μένα τυρί, και εγώ τυρί της κοπέλας, κι η κοπέλα σε μένα νερό, κι εγώ νερό της Βάβως, κι η Βάβω την ουρά μου, να πάω στα παιδιά μου!

- Κρασί σου δίνω της λέει ο ταβερνιάρης. Αν ήθελες όμως κι εσύ, να μου κανείς τη χάρη, να πας στο γάλατα, να μου φέρεις λίγο γάλα;

Οι λέξεις που δημιουργούνται όταν ενώνουμε δύο άλλες, λέγονται σύνθετες.

Μπορείς να βρεις πως μαγείρεψε ο ταβερνιάρης τα φαγητά που έχει στον κατάλογο;

ΣΠΑΝΑΚΟΡΥΖΟ		(σπανάκι + ρύζι)	5 €
ΨΑΡΟΣΟΥΠΑ		(ψάρι + σούπα)	6 €
ΑΥΓΟΛΕΜΟΝΟ		(αυγό + λεμόνι)	3 €
ΚΟΛΟΚΥΘΟΚΕΦΤΕΔΕΣ		(κολοκύθια + κεφτέδες)	7 €
ΤΥΡΟΠΙΤΑ		(τυρί + πίτα)	6 €
ΑΓΓΟΥΡΟΝΤΟΜΑΤΑ		(αγγούρι + ντομάτα)	5 €
ΕΛΙΟΨΩΜΟ		(ελιά + ψωμί)	4 €

Σκέψου κι εσύ μερικά ακόμα φαγητά, ενώνοντας λέξεις. Φτιάξε έναν κατάλογο εστιατορίου με τα αγαπημένα σου φαγητά. Μπορείς να ζωγραφίσεις και να γράψεις;

- Αχ, στενάζει η σουσουράδα, ο γαλατάς είναι μακριά κι εγώ κουράστηκα. Δεν είμαι συνηθισμένη να περπατώ στους δρόμους. Και τα παιδιά μου τα έχω τόσην ώρα μονάχα και πεινασμένα... Αχ, καλέ μου ταβερνιάρη, δώσε μου το κρασί, κι ο Θεός να σου το δώσει από αλλού!

Τη λυπήθηκε ο ταβερνιάρης, που ήταν ο πιο καλός άνθρωπος της γειτονιάς, και της έδωσε το κρασί.

Τι θα έλεγες για τη γιαγιά, το κορίτσι, τον μπακάλη και τον φούρναρη; Με ποιες λέξεις θα τους περιέγραφες; Γιατί;

Τι θα τους έλεγες εσύ αν τους συναντούσες;

Γιατί λέει η ιστορία ότι ο ταβερνιάρης ήταν «ο πιο καλός άνθρωπος»;

Μπορείς να σκεφτείς ποιες άλλες λέξεις ταιριάζουν στον ταβερνιάρη; Εξήγησε γιατί.

ΦΙΛΙΚΟΣ;

ΣΥΜΠΟΝΕΤΙΚΟΣ;

ΠΟΝΗΡΟΣ;

ΕΥΓΕΝΙΚΟΣ;

ΗΡΕΜΟΣ;

ΑΓΕΝΗΣ;

ΕΝΟΧΛΗΤΙΚΟΣ;

ΚΑΛΟΚΑΡΔΟΣ;

ΑΓΡΙΟΣ;

ΓΕΝΝΑΙΟΔΩΡΟΣ;

Ύστερα πήγε το ψωμί στο μπακάλη, που της έδωσε τυρί. Ύστερα πήγε το τυρί στην κοπέλα, που της έδωσε νερό. Και τέλος πάντων, πήγε το νερό στη γριά Βάβω, που της έδωσε την ουρά της.

Και έτσι, η καημένη η σουσουράδα, μπόρεσε πάλι να πετάξει ψηλά και να γυρίσει στη φωλιά της, όπου την περίμεναν τα πουλάκια της.

Μπορείς να θυμηθείς με ποιά σειρά αναφέρονται στην ιστορία οι ήρωες, που είναι ανακατεμένοι πιο κάτω,;

Ευτυχώς, όλα πήγαν καλά για τη σουσουράδα!

Τι θα γινόταν όμως αν....

Ο ταβερνιάρης δεν ήταν συμπονετικός και επέμενε να τη στείλει στον γαλατά;

Η γιαγιά δεν κρατούσε το λόγο της και δεν της επέστρεφε την ουρά της;

Ποιος θα την βοηθούσε;

Ποιός θα μπορούσε να βρει μια δίκαιη λύση;

Δοκίμασε να αφηγηθείς τις δικές σου ιστορίες.

Θυμήσου: σε κάθε αφήγηση αρχικά δείχνουμε τον πρωταγωνιστή, στη συνέχεια το πρόβλημα, μετά τη λύση και τελικά το τέλος της ιστορίας μας.

Μπορείς να πάρεις οκτώ μισές σελίδες χαρτιού A4 και να ζωγραφίσεις την ιστορία, αφιερώνοντας μια σελίδα σε κάθε συνάντηση της σουσουράδας με κάποιον από τους ήρωες.

Έπειτα, μπορείς να ανώσεις τις σελίδες και να φτιάξεις το δικό σου βιβλίο-παραμύθι.

Βάλε εξώφυλλο στο βιβλίο σου.

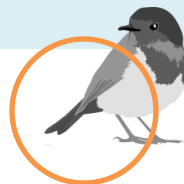
Μην ξεχάσεις τον τίτλο.

Για να γράψεις το βιβλίο σου, μπορείς να βρεις στο λεξικό λέξεις που θα σε βοηθήσουν:

ΣΟΥΣΟΥΡΑΔΑ

ΟΥΡΑ

ΚΡΑΣΙ

ΒΑΒΩ

ΦΩΛΙΑ

ΝΕΡΟ

ΚΟΠΕΛΑ

ΒΡΥΣΗ

ΠΟΥΛΑΚΙΑ

ΜΠΑΚΑΛΗΣ

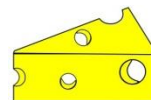
ΣΤΑΜΝΑ

ΦΟΥΡΝΑΡΗΣ

ΤΥΡΙ

ΣΚΟΥΛΙΚΑΚΙ

ΤΑΒΕΡΝΙΑΡΗΣ

ΨΩΜΙ

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

